

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
16.12.2005
30.09.2008

Püsiva töövõimetuse, selle tekkimise aja, põhjuse ja kestuse arstliku töövõimetuse ekspertiisiga tuvastamise kord

Vastu võetud 14.01.2002 nr 13

[RT I 2002, 6, 23](#)

jõustumine 24.01.2002, rakendatakse alates 1.01.2002

Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

28.01.2003 nr 34 ([RT I 2003, 12, 62](#)) 7.02.2003

8.12.2005 nr 291 ([RT I 2005, 66, 507](#)) 16.12.2005

Määrus kehtestatakse «[Riikliku pensionikindlustuse seaduse](#)» (RT I 2001, 100, 648) § 16 lõike 9 alusel.

§1. Reguleerimisala

Käesolev määrus reguleerib püsiva töövõimetuse, selle tekkimise aja, põhjuse ja kestuse tuvastamist arstliku töövõimetuse ekspertiisiga (edaspidi *ekspertiis*).

§2. Ekspertiisi tegija

Püsiva töövõimetuse, selle tekkimise aja, põhjuse ja kestuse tuvastab pensioniameti ekspertiisikomisjon või ekspertarst või psühhiaatri eriharidusega ekspertarst, kellega Sotsiaalkindlustusamet on arstliku ekspertiisi tegemiseks sõlminud töövõtulepingu.

[[RT I 2003,12,62](#); 7.02.2003]

§3. Ekspertiisi taotlemine

(1) Ekspertiisi võib taotleda isik vanuses 16 aastat kuni «[Riikliku pensionikindlustuse seaduse](#)» (edaspidi *seadus*) § 7 lõikes 1 või 2 sätestatud vanaduspensionieani.

(2) Välislepingu alusel pensioni saamiseks või töövigastuse või kutsehaiguse või vägivallakuriteo tagajärjel saadud vigastuse või haigestumise korral võib ekspertiisi taotleda ka vanaduspensioniealine ja noorem kui 16-aastane isik.

(3) Isik täidab seaduse § 16 lõike 11 alusel kehtestatud arstliku ekspertiisi taotluse vormi ja esitab selle perearstile või isikut põhiliselt ravivale eriarstile (edaspidi *arst*). Juhul kui isik taotleb püsiva töövõimetuse ja puude tuvastamist üheaegselt, täidetakse ühine arstliku ekspertiisi taotlus.

(4) Arst täidab tema käsutuses olevate andmete põhjal seaduse § 16 lõike 11 alusel kehtestatud terviseseisundi kirjelduse vormi vastavalt taotlusele. Arstliku ekspertiisi taotluse esitamisel paber kandjal või edastamisel elektrooniliselt täidetakse terviseseisundi kirjeldus vastaval vormil.

(5) Arst märgib terviseseisundi kirjeldusele kõigi isikul teadaolevate ja eeldatavalt püsivat töövõimetust põhjustavate haiguste diagnoosid koos raskusastmega ning organismi funktsionaalse seisundiga, diagnoosi koodid, nimetatud haigustega seotud uuringute andmed, senise ja praeguse ravi, objektiivse leiu ning teised terviseseisundi kirjelduse vormil nõutavad andmed.

(6) Diagnooside vormistamisel juhindub arst rahvusvahelisest haiguste klassifikatsioonist.

(7) Isik esitab arstile vajaduse korral teised seaduse § 16 lõike 11 alusel kehtestatud loetelus nimetatud dokumendid.

(8) Arst esitab või saadab ekspertiisi tegemiseks vajalikud dokumendid, sealhulgas arstliku ekspertiisi taotluse ja tervise seisundi kirjelduse (edaspidi *ekspertiisidokumentid*) isiku elukohajärgse pensioniameti ekspertiisikomisjonile (edaspidi *ekspertiisikomisjon*). Kui isiku põhiliseks tervisehäireks on psühhiaatiline haigus, esitab või saadab arst ekspertiisidokumentid Sotsiaalkindlustusametile.

(9) Haiglas viibiva isiku kohta esitab või saadab arst ekspertiisidokumentid isiku valikul kas isiku elukohajärgse või asukohajärgse pensioniameti ekspertiisikomisjonile.

(10) Arst esitab või saadab ekspertiisidokumentid ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile kümne tööpäeva jooksul, arvates lõikes 7 sätestatud dokumentide ja kõigi tervise seisundi kirjelduse täitmiseks vajalike andmete saamise päevast.

(11) Kui isik esitab arstliku ekspertiisi taotluse eriarstile, siis võib ekspertiisidokumentid koos teiste lõikes 7 sätestatud dokumentidega ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile esitada või saata isiku raviga tegelev eriarst, informeerides sellest isiku perearsti ning arvestades lõigete 5, 10 ja 12 sätteid.

(12) Kui ekspertiisidokumentid sisaldavad andmeid isiku psüühika- või käitumishäirete kohta, informeerib eriarst ekspertiisi taotlemisest perearsti ainult isiku või tema seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul.

(13) Kui ekspertiisidokumentid või nendes sisalduvad andmed on ekspertiisiks ebapiisavad, tagastab ekspertiisikomisjon või Sotsiaalkindlustusamet tervise seisundi kirjelduse kümne tööpäeva jooksul, arvates selle saamise päevast, selle dokumendi esitanud või saanud arstile, teatades, millised andmed või dokumendid tuleb täiendavalt esitada või saata.

(14) Arst esitab või saadab ekspertiisidokumentid ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile täiendatud andmed või dokumendid viie tööpäeva jooksul, arvates kõigi täiendavate andmete või dokumentide saamise päevast.

[RT I 2005, 66, 507– jõust. 16.12.2005]

§4. Püsiva töövõimetuse kindlakstegemise päev

(1) Püsiva töövõimetuse kindlakstegemise päevaks loetakse ekspertiisiks vajalike dokumentide ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile esitamise päev või postiga saatmise korral lähtekoha postitempli kuupäev, välja arvatud lõike 2 punktis 2 ja lõikes 3 sätestatud juhtudel.

(2) Kui ekspertiisidokumentid või nendes sisalduvad andmed on ekspertiisiks ebapiisavad ning ekspertiisikomisjon või Sotsiaalkindlustusamet tagastab need dokumendid vastavalt § 3 lõike 13 sätetele, loetakse püsiva töövõimetuse kindlakstegemise päevaks:

- 1) ekspertiisidokumentide ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile esialgse esitamise päev või postiga saatmise korral lähtekoha postitempli kuupäev, kui täiendatud ekspertiisidokumentid esitatakse või saadetakse ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile kolme kuu jooksul, arvates täiendavate andmete või dokumentide vajaduse kohta ekspertiisikomisjoni või Sotsiaalkindlustusameti poolt teate esitamise või saatmise päevast;
- 2) täiendatud ekspertiisidokumentide ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile esitamise päev või postiga saatmise korral lähtekoha postitempli kuupäev, kui need esitatakse või saadetakse ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile pärast kolme kuu möödumist, arvates täiendavate andmete või dokumentide vajaduse kohta ekspertiisikomisjoni või Sotsiaalkindlustusameti poolt teate esitamise või saatmise päevast.

[RT I 2005, 66, 507– jõust. 16.12.2005]

(3) Kui püsiv töövõime tuvastatakse isikul, kes oli vahetult enne püsiva töövõimetuse tuvastamist töövõimelehel alusel ajutiselt töövõime, loetakse püsiva töövõimetuse tuvastamise päevaks ekspertiisikomisjoni või ekspertarsti poolt püsiva töövõimetuse otsuse vastuvõtmise päev.

§5. Püsiva töövõimetuse tekkimise aeg

(1) Püsiva töövõimetuse tekkimise aeg on püsiva töövõimetuse kindlakstegemise päev, välja arvatud lõikes 2 nimetatud juhul.

(2) Kui isik taotleb püsiva töövõimetuse tekkimise aja tuvastamist tagasiulatuvalt ja ekspertiisitaotlus sisaldab püsiva töövõimetuse tekkimise aja tagasiulatuvalt tuvastamiseks piisavalt andmeid, tuvastab ekspertiisikomisjon või ekspertarst püsiva töövõimetuse tekkimise aja tagasiulatuvalt, kuid mitte enam kui kolm aastat, arvates ekspertiisidokumentide ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile esitamise või saatmise päevast.

(3) Kui isik taotleb püsiva töövõimetuse tekkimise aja tuvastamist tagasiulatuvalt töövõimega seotud või kutsehaigusest põhjustatud püsiva töövõimetuse tõttu ja ekspertiisitaotlus sisaldab püsiva töövõimetuse tekkimise aja tagasiulatuvalt tuvastamiseks piisavalt andmeid, tuvastab ekspertiisikomisjon või ekspertarst

püsiva töövõimetuse tekkimise aja tagasiulatuvalt alates töövigastuse tekkimise või kutsehaiguse diagnoosimise päevast.

§6. Püsiva töövõimetuse kestus ja selle tuvastamise alused

(1) Isiku võib püsivalt töövõimetuks tunnistada kestusega:

- 1) 6 kuud;
- 2) 1 aasta;
- 3) 2 aastat;
- 4) 5 aastat;
- 5) kuni seaduse § 7 lõikes 1 või 2 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudmiseni.

(2) Püsiva töövõimetuse kestus määratakse alates püsiva töövõimetuse kindlakstegemise päevast.

(3) Lõike 1 punktides 1-4 sätestatud juhtudel on püsiva töövõimetuse viimaseks päevaks püsiva töövõimetuse kestuse viimase kalendrikuu viimane kuupäev.

(4) Lõike 1 punktides 1-4 sätestatud juhtudel tunnistatakse isik püsivalt töövõimetuks mitte kauemaks kui vanaduspensioniiikka jõudmiseni, välja arvatud juhtudel, kui isik taotleb pensioni välislepingu alusel või kui püsiva töövõimetuse põhjuseks on töövigastus või kutsehaigus või vigastus vägivallakuriteo tagajärjel või haigestumine vägivallakuriteo tagajärjel.

(5) Püsiva töövõimetuse kestuse tuvastamisel on aluseks:

- 1) haiguse raskusaste ja organismi funktsionaalne seisund;
- 2) haiguse raskusastme ja organismi funktsionaalse seisundi muutumise senine kiirus ja edasine prognoos.

§7. Korduvekspertiis

(1) Ekspertiisikomisjon või ekspertarst määrab korduvekspertiisi tähtaja hiljemalt püsiva töövõimetuse kestuse viimase kalendrikuu 15. kuupäevaks, kui:

- 1) püsiva töövõimetuse kestus määrati tähtajaks, mis saabub enne isiku vanaduspensioniiikka jõudmist;
- 2) püsiva töövõimetuse põhjuseks on töövigastus või kutsehaigus või vigastus vägivallakuriteo tagajärjel või haigestumine vägivallakuriteo tagajärjel;
- 3) püsiv töövõimetus tuvastati välislepingu alusel pensioni saamiseks.

(2) Isiku taotlusel esitab või saadab isiku arst korduvekspertiisi tähtajaks ekspertiisikomisjonile või Sotsiaalkindlustusametile uued ekspertiisidokumendid.

[RT I 2005, 66, 507– jõust. 16.12.2005]

(3) Isiku tervise seisundi või püsiva töövõimetuse põhjuse muutumisel võib isik taotleda korduvekspertiisi enne § 6 lõigetes 1 ja 4 sätestatud püsiva töövõimetuse kestuse lõppemist.

[RT I 2003, 12, 62; 7.02.2003]

§8. Püsiva töövõimetuse põhjus

(1) Püsiva töövõimetuse põhjused on:

- 1) töövigastus;
- 2) kutsehaigus;
- 3) kaitseväeteenistuses teenistusülesannete täitmisel saadud vigastus;
- 4) kaitseväeteenistusega seotud haigus;
- 5) seoses politseiteenistuse kohustustega saadud vigastus;
- 6) politseiteenistuse kohustustega seotud haigus;
- 7) seoses teenistuskohustustega saadud vigastus;
- 8) teenistuskohustustega seotud haigus;
- 9) vigastus tuumakatastroofi tagajärjel;
- 10) vigastus tuumakatsetuse tagajärjel;
- 11) vigastus aatomielektriijaama avarii tagajärjel;
- 12) haigestumine tuumakatastroofi tagajärjel;
- 13) haigestumine tuumakatsetuse tagajärjel;
- 14) haigestumine aatomielektriijaama avarii tagajärjel;
- 15) liiklusõnnetuses saadud vigastus;
- 16) haigestumine liiklusõnnetuse tagajärjel;
- 17) vigastus vägivallakuriteo tagajärjel;

- 18) haigestumine vägivallakuriteo tagajärjel;
- 19) üldhaigestumine;
- 20) vigastus.

(2) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on töövigastus, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose tööõnnetuses saadud vigastuse või selle tagajärjel tekkinud tüsistuste, järelnähtude, haigestumise või haiguse ägenemise või süvenemise ja püsiva töövõimetuse vahel.

(3) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on kutsehaigus, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose kutsehaiguse või selle hilisema ägenemise, süvenemise, tüsistuste või järelnähtude ja püsiva töövõimetuse vahel.

(4) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on kaitseväeteenistuses teenistusülesannete täitmisel saadud vigastus või kaitseväeteenistusega seotud haigus, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose kaitseväeteenistuses teenistusülesannete täitmisel saadud vigastuse või haiguse või nende tüsistuste, järelnähtude või haigestumise, haiguse ägenemise, süvenemise ja püsiva töövõimetuse vahel.

(5) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on politseiteenistuses teenistusülesannete täitmisel saadud vigastus või politseiteenistusega seotud haigus, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose politseiteenistuses teenistusülesannete täitmisel saadud vigastuse või haiguse või nende tüsistuste, järelnähtude või haigestumise, haiguse ägenemise, süvenemise ja püsiva töövõimetuse vahel.

(6) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on seoses teenistuskohustustega saadud vigastus või nendega seotud haigus, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose teenistuskohustustega saadud vigastuse või haiguse või nende tüsistuste, järelnähtude või haigestumise, haiguse ägenemise, süvenemise ja püsiva töövõimetuse vahel.

(7) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on vigastus või haigestumine tuumakatsetuse, tuumakatastroofi või aatomielektriijaama avari tagajärjel, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose tuumakatsetuse, tuumakatastroofi või aatomielektriijaama avari tagajärjel saadud vigastuse või haiguse või nende tüsistuste, järelnähtude või haigestumise, haiguse ägenemise, süvenemise ja püsiva töövõimetuse vahel.

(8) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on liiklusõnnetuses saadud vigastus või haigestumine liiklusõnnetuse tagajärjel, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose liiklusõnnetuses saadud vigastuse või haiguse või nende tüsistuste, järelnähtude või haigestumise, haiguse ägenemise, süvenemise ja püsiva töövõimetuse vahel.

(9) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on vigastus või haigestumine vägivallakuriteo tagajärjel, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose vägivallakuriteo tagajärjel saadud vigastuse või haiguse või nende tüsistuste, järelnähtude või haigestumise, haiguse ägenemise, süvenemise ja püsiva töövõimetuse vahel.

(10) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on üldhaigestumine kõigil muudel juhtudel, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose haigestumise või selle hilisema ägenemise, süvenemise, tüsistuste või järelnähtude ja püsiva töövõimetuse vahel.

(11) Püsiva töövõimetuse põhjuseks on vigastus kõigil muudel vigastusjuhtudel, kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb kindlaks põhjusliku seose vigastuse või selle tagajärjel tekkinud tüsistuste, järelnähtude, haigestumise või haiguse ägenemise või süvenemise ja püsiva töövõimetuse vahel.

(12) Kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst tuvastab isikul rohkem kui ühe püsiva töövõimetuse põhjuse, nimetatakse otsuses kõik põhjused ning määratakse kogu püsiva töövõimetuse ulatus töövõime kaotuse protsentides ja eraldi igast põhjusest tingitud püsiva töövõimetuse ulatus töövõime kaotuse protsentides.

§9. Lapsinvaliidsuse tuvastamine tagasiulatavalt

(1) Lapsinvaliidsuse tuvastamist tagasiulatavalt võib taotleda isik, tema seaduslik esindaja või teda lapsena vähemalt kaheksa aastat kasvatanud isik tema või tema seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul.

(2) Lõikes 1 sätestatud kirjalikku nõusolekut ei nõuta, kui

- 1) isik on surnud;
- 2) isik on tunnistatud teadmata kadunuks;
- 3) isikut lapsena vähemalt kaheksa aastat kasvatanud isikult on vanema õigused ära võetud;
- 4) isiku või tema seadusliku esindaja asukohta ei ole võimalik kindlaks määrata.

(3) Kui isik taotleb lapsinvaliidsuse tuvastamist tagasiulatavalt ja ekspertiisitaotlus sisaldab lapsinvaliidsuse tagasiulatavalt tuvastamiseks piisavalt andmeid, tuvastab ekspertiisikomisjon või ekspertarst tagasiulatavalt lapsinvaliidsuse ja vormistab arstliku ekspertiisi otsuse.

§10. Ekspertiisi tegemise tähtaeg

(1) Ekspertiisikomisjon või ekspertarst teeb ekspertiisi viieteistkümne tööpäeva jooksul ekspertiisiks piisavate andmete saamise päevast arvates.

[RT I 2005, 66, 507– jõust. 16.12.2005]

(2) Kui isik on ekspertiisitaotluse esitamise või saatmise päeval töövõimetuslehe alusel ajutiselt töövõimetu, teeb ekspertiisikomisjon või ekspertarst ekspertiisi viie tööpäeva jooksul ekspertiisiks piisavate andmete saamise päevast arvates.

§11. Ekspertiisi otsus

(1) Arstliku töövõimetuslehe ekspertiisi tulemuste kohta vormistab ekspertiisikomisjon või ekspertarst kirjaliku otsuse.

(2) Püsiva töövõimetuslehe tuvastamisel näidatakse ekspertiisi otsuses:

- 1) püsiva töövõimetuslehe taotluse esitamise aeg;
- 2) püsiva töövõimetuslehe tekkimise aeg ja vajadusel püsiva töövõimetuslehe tekkimise aja tuvastamine tagasiulatuvalt;
- 3) püsiva töövõimetuslehe põhjus;
- 4) püsiva töövõimetuslehe kestus;
- 5) püsiva töövõimetuslehe ulatus väljendatuna töövõime kaotuse protsentides;
- 6) korduvekspertiisi tähtaeg § 7 lõikes 1 sätestatud juhtudel;
- 7) otsuse vaidlustamise kord.

(3) Kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst tuvastab isikul rohkem kui ühe püsiva töövõimetuslehe põhjuse, nimetatakse otsuses kõik põhjused, kogu püsiva töövõimetuslehe ulatus töövõime kaotuse protsentides ja eraldi igast põhjusest tingitud püsiva töövõimetuslehe ulatus töövõime kaotuse protsentides.

(4) Kui ekspertiisikomisjon või ekspertarst ei tuvasta isikul püsivat töövõimetuslehet, esitatakse sellekohane kirjalik põhjendus ja näidatakse ära otsuse vaidlustamise kord.

(5) Ennetähtaegse ekspertiisi otsus muudab seni kehtinud otsuse kehtetuks.

§12. Ekspertiisi otsusest teatamine

(1) Ekspertiisikomisjon või Sotsiaalkindlustusamet esitab või saadab kümne tööpäeva jooksul, arvates ekspertiisi otsuse vastuvõtmise päevast, isikule ekspertiisi otsuse koos sisulise põhjendusega ning ekspertiisidokumendid esitanud või saatnud arstile ekspertiisi otsuse koopia.

(2) Kui isik oli vahetult enne püsiva töövõimetuslehe tuvastamist töövõimetuslehe alusel ajutiselt töövõimetu, esitab või saadab ekspertiisikomisjon otsuse vastuvõtmise päeval või Sotsiaalkindlustusamet viie tööpäeva jooksul, arvates ekspertiisi otsuse vastuvõtmise päevast, käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud dokumendid isikule ja ekspertiisidokumendid esitanud või saatnud arstile ning ekspertiisi otsuse koopia isikut kindlustava haigekassa piirkondlikule osakonnale.

(3) Kui ekspertiisi tegi § 3 lõikes 9 sätestatud juhul isiku asukohajärgse pensioniameti ekspertiisikomisjon või ekspertarst, saadab ta ekspertiisi otsuse koopia lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegadel ka isiku elukohajärgsele pensioniametile.

[RT I 2005, 66, 507– jõust. 16.12.2005]

§13. Ekspertiisialaste vaidluste lahendamise kord

(1) Arstliku töövõimetuslehe ekspertiisi otsusega mittenõustumisel võib isik kolme kuu jooksul otsusest teadasaamise päevast pöörduda Sotsiaalkindlustusameti juures asuvasse vaidluskomisjoni, kes korraldab täiendava ekspertiisi.

(2) Täiendava ekspertiisi otsusega mittenõustumisel võib isik pöörduda halduskohtusse kolme kuu jooksul otsusest teadasaamise päevast.

§14. Määruse jõustumine

Määrust rakendatakse 1. jaanuarist 2002. a.

—